

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ»

Кафедра юридичної психології

Статус дисципліни – вибіркова
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика,
та інформація
Спеціальність – С4 Психологія
Освітня програма – Психологія (поліцейські)
Форми здобуття вищої освіти – заочна
Мова навчання – українська
Форма підсумкового контролю – залік

Назва навчальної дисципліни	«Методи психологічного впливу в діяльності організації» «Methods of psychological influence in the activities of the organization»
Науково-педагогічний працівник (-ки)	Рівчаченко Олена Анатоліївна
Профайл викладача (-ів)	Рівчаченко Олена Анатоліївна, доцент кафедри, к.ю.н. доцент
Контактний тел.	0664464477
E-mail:	k015@naiaau.kiev.ua
Сторінка навчальної дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС	https://www.naiaau.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-yuridichnoyi-psihogiyyi/navchalno-metodichna-robota/perelik-disciplin.html
Консультації	Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри юридичної психології, які безпосередньо проводять заняття згідно з графіком, або звернувшись з письмовим запитом на

	електронну пошту за адресою K015@naiau.kiev.ua.
--	--

1. Коротка анотація до навчальної дисципліни.

Програму навчальної дисципліни «Методи психологічного впливу в діяльності організації» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ступеню вищої освіти «Магістр» спеціальності «Психологія» (053) за заочною формою навчання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни виступає психологічні механізми, закономірності та способи соціального впливу, а також особливості протидії деструктивному впливу та маніпуляції в діяльності організацій.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, соціальна психологія, вікова психологія, практикум із загальної психології, психофізіологія, психологія емоцій, вступ до спеціальності «психологія», основи психологічного консультування, психотерапія, політична психологія, профорієнтація та профвідбір, психологія реклами, психологія управління.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Феномен психологічного впливу та його характеристики
2. Види психологічного впливу
3. Правила здійснення конструктивного впливу та протистояння впливу в поліцейській діяльності.

2. Мета та цілі навчальної дисципліни.

Мета дисципліни «Методи психологічного впливу в діяльності організації» – формування наукового світогляду в площині: визначення поняття, сутності та методів психологічного впливу, формування у студентів знань про особливості та механізми психологічного впливу та навичок конструктивного використання цих знань у соціальній взаємодії та професійній діяльності.

Цілі:

- ознайомити здобувачів із змістом та основними видами психологічного впливу, з практичними методами розвитку особистісної здатності ефективно впливати на інших; формування знань про соціально-психологічну природу впливу на особистість; визначення особливостей психологічного впливу в діловому спілкуванні; формування уявлення про методи конструктивного здійснення та протистояння впливу;
- розпізнавати різні види та прояви психологічного впливу;
- протистояти маніпулятивній аргументації, сугестивному впливу через самостійність та критичність мислення;
- використовувати психодіагностичні методики з метою вивчення явища психологічного впливу.

3. Формат навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна проводиться в заочному форматі, має чітку структуру, завдання і систему оцінювання.

4. Результати навчання.

Здобувачі вищої освіти мають:

знати:

- теоретико-методологічні засади дисципліни «Методи психологічного впливу в діяльності організації»;
- зміст та суттєві характеристики психологічного впливу;
- види і психологічні основи впливу;
- орієнтуватись у напрямках психологічних досліджень явища впливу;
- правила ефективного здійснення впливу у діловому спілкуванні;
- концепції соціального впливу;
- роль соціальних чинників психологічного впливу у міжособистісній, особистісно-груповій та міжгруповій взаємодії;

вміти:

- розпізнавати різні види та прояви психологічного впливу;
- протистояти маніпулятивній аргументації, сугестивному впливу через - самостійність та критичність мислення,
- використовувати психодіагностичні методики з метою вивчення явища психологічного впливу.

4.1. Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти:

Інтегральна компетентність

- Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Фахові компетентності

- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Мова навчання: українська.

5. Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	4 год.
семінарські заняття / практичні	4 год./6 год.
самостійна робота	76 год.

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Рік викладання	семестр	спеціальність	рік навчання здобувачів вищої освіти	Нормативний/вибірковий
2025-2026	2	«Психологія»	1	вибірковий (В)

7. Пререквізити: загальна психологія, соціальна психологія, вікова психологія, практикум із загальної психології, психофізіологія, психологія емоцій, вступ до спеціальності.

8. Технічне та програмне забезпечення/обладнання. Проведення занять з використанням мультимедійної установки, що надає ілюстративності під час висвітлення окремих прикладних аспектів навчальних питань дисципліни.

9. Політика щодо академічної доброчесності. Дисципліна сформована та викладається відповідно до вимог Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ, яке було розроблено на основі українського та світового досвіду етичної нормотворчості. Даний документ затверджений Вченою радою Національної академії внутрішніх справ (протокол № 5 від 27.03.2018) та введений в дію наказом ректора Академії (наказ № 422 від 30.03.2018). Згідно його положень члени курсантської спільноти у своїй діяльності керуються нормами та правилами етичної поведінки та професійного спілкування, зважають на принципи, цінності, норми, правила та умови дотримання академічної доброчесності.

10. Політика щодо відвідування: передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи. Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі: усне опитування - глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах; - уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку; - характер відповідей на поставлені питання (системність, чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); практичні завдання - уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем; - уміння аналізувати достовірність одержаних результатів. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідують лекції і семінарські заняття курсу. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

11. Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Тема заняття, кількість годин план заняття, тези	Вид навчального заняття	Необхідне обладнання	Ресурси в Інтернеті, література	Права та обов'язки здобувачів під час проведення навчального заняття	Перелік необхідних завдань, які мають виконати здобувачі на занятті	Бал (оцінки)	Примітки
Т.1 Феномен психологічного впливу та його характеристики (2 год.) План: 1. Спілкування як контекст психологічного впливу. 2. Зміст та характеристики психологічного	Лекція	Ноутбук, проектор	https://sites.google.com/site/ekonpsy/ . http://siteprovse.com/index/ehkonomicheskaja_psihologija/0-178 . http://www.strategplann.ru/stati-po-ekonomike/ekonomicheskaja-psihologija-nauka-buduschego-veka.html . Література: [1, 4, 6 - 15, 27, 28]	Отримання якісних освітніх послуг; справедливе та об'єктивне оцінювання; виконувати вимоги освітньої програми.	Засвоїти теоретичний матеріал		

впливу. 3. Напрямки психологічних досліджень феномена впливу.							
Т.1. Феномен психологічного впливу та його характеристики (2 год.) План: 1. Спілкування як контекст психологічного впливу. Вербальні та невербальні засоби спілкування. Форми спілкування. Перцептивний, комунікативний та інтерактивний аспекти спілкування. 2. Зміст та характеристики психологічного впливу. Ініціатор та адресат впливу. Види впливу залежно від методів і прийомів здійснення, тривалості ефекту, специфіки ефекту, докладання вольових зусиль ініціатора, усвідомленості, відкритості засобів і цілей. 3. Напрямки психологічних досліджень феномена впливу. Цілі психологічного впливу (за О. Сидоренко). Стратегії взаємодії та впливу (за Г. Ковальовим).	Семінар		https://sites.google.com/site/ekonpsy/. http://siteprovse.com/index/ehkonomicheskaja_psikhologija/0-178. http://www.strategplann.ru/stati-po-ekonomike/ekonomicheskaja-psihologija-nauka-budushego-veka.html. Література: [1, 4, 6 - 15, 27, 28]	Поважати гідність, права, свободи та законні інтереси учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм тощо.	Відтворити навчальний матеріал у межах плану; змодельовати ситуації використання одержаних знань у практичній діяльності психолога.	Від 2 до 5.	
Т.2. Види психологічного впливу (2 год.) План: 1. Переконавання як різновид психологічного впливу. 2. Наслідування як різновиду психологічного впливу. 3. Зміст та критерії	Лекція	Ноутбук, проектор	https://sites.google.com/site/ekonpsy/. http://siteprovse.com/index/ehkonomicheskaja_psikhologija/0-178. http://www.strategplann.ru/stati-po-ekonomike/ekonomicheskaja-psihologija-nauka-budushego-veka.html. Література: [5, 16, 18, 19, 24, 26, 27]	Отримання якісних освітніх послуг; справедливе та об'єктивне оцінювання; виконувати вимоги освітньої програми.	Засвоїти теоретичний матеріал		

маніпуляції. 4. Психологічні засади протидії небажаному психологічному впливу та маніпуляції План: 1. Види маніпулятивного впливу: за Е. Шостромом (активний, пасивний, змагальний, байдужий, “диктатор”, “слинтяй”, “калькулятор”, “прилипала”, “задирака”, “хороший хлопець”, “суддя”, “захисник”). 2. Особливості видів маніпулятивного впливу за О.В.Сидоренко (гедоністична, прагматична, зустрічна). 3. Основні види маніпулятивного впливу за Е.Л. Доценко (“перцептивні маріонетки”, “конвенціональні роботи”, “живі знаряддя”, “скерований умовивід”, “експлуатація особистості адресата”, “духовне помикання”)	Семінар (2 год.)		https://sites.google.com/site/ekonpsy/. http://siteprovse.com/index/ehkonomicheskaja_psikhologija/0-178. http://www.strategplann.ru/stati-po-ekonomike/ekonomicheskaja-psihologija-nauka-buduschego-veka.html. Література: [5, 16, 18, 19, 24, 26, 27]			Від 2 до 5.	
Т.3. Правила конструктивного дійснення впливу та протистояння впливу в поліцейській діяльності (6 год.) План: 1. Визначити психологічні аспекти саморозуміння та перешкоди на шляху до нього в діяльності поліцейських. 2. Розкрити комунікативні конфлікти та механізм цивілізованого розірвання взаємин. 3. Здійснити	Практичне заняття		https://sites.google.com/site/ekonpsy/. http://siteprovse.com/index/ehkonomicheskaja_psikhologija/0-178. http://www.strategplann.ru/stati-po-ekonomike/ekonomicheskaja-psihologija-nauka-buduschego-veka.html. Література: [1, 3, 20, 21, 22]	Справедливе та об’єктивне оцінювання; виконання вимог освітньої програми. Отримання якісних освітніх послуг; поважати гідність, права, свободи та законні інтереси учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм тощо.	Відтворити навчальний матеріал у межах плану	Від 2 до 5.	

класифікацію методів впливу: вплив на суб'єктивні моделі дійсності, вплив на джерела активності, вплив на фактори-регулятори прояву активності, вплив на фонові стани. 4. Розкрити модель прихованого впливу та її реалізація в контексті трансактного аналізу. 5. Розкрити модель прихованого впливу та її реалізація в контексті нейролінгвістичного програмування (НЛП). 6. Проаналізувати соціальні автоматизми а Р.Чалдіні (принцип взаємного обміну", принцип "зобов'язання й послідовності", принцип "соціального доказу", принцип прихильності", принцип "авторитета", принцип "дефіциту"). 7. Вправа «Затримання озброєних злочинців» <i>Мета:</i> дослідження процесу прийняття рішення групою; розвиток навичок ефективної поведінки для досягнення згоди при вирішенні групового завдання; вивчення стереотипів комунікації, керівництва і домінування в групі, розвиток згуртованості групи.							
---	--	--	--	--	--	--	--

12. ОСНОВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Татенко В.О. Соціальна психологія впливу: Монографія. – К.: Міленіум, 2008. – 216 с
2. Васютинський В. Інтеракційна психологія влади. – К., 2005. – 492 с.
3. Кара-Мурза С.Г. Маніпуляція свідомістю. Навчальний посібник. Видання друге. – К.: Оріони, 2006. – 528 с.
4. Побокін М. Маніпулятивний вплив в системі політичних технологій // Людина і політика 2004 № 3, С. 63-73.
5. Бакаленко О. А. Психологія управління: навчальний посібник. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с.
6. Виноградова О. В., Євтушенко Н.О. Групова динаміка та комунікації: навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2018. 223 с.

6. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування: навчальний посібник. Х. : НФаУ, 2011. 132 с.
7. Кісіль З. Р. Основи управління: посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 232 с.
8. Марченко О. В. Комунікативна культура юриста: навч. посібник. Дніпропетровськ: «Інновація», 2015. 200 с.
9. Професійне спілкування працівників Національної поліції : підручник / авт. кол. : Д. О. Александров, В. І. Барко, І. М. Охріменко [та ін.] ; за ред. С. І. Яковенка. Одеса : Астропринт, 2017. 260 с.
10. Александров Д.О. Становлення особистості працівника ОВС. Монографія. К. : Вад екс, 2014. 340 с.
11. Калюжна Ю. В., Захарова К. В. Факторний аналіз формування позитивного соціально-психологічного клімату колективу. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. Вип. 3(2). С. 108-112.
12. Кудерміна О.І. Психологія особи як суб'єкта правоохоронної діяльності: монографія. Чернівці: Наші книги, 2012. 415 с.
13. Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом: навчальний посібник. Київ: «Кондор», 2013. 358 с.
14. Максименко С.Д., Медведєв В.С. Юридична психологія: підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2018. 448 с.
15. Баранюк Н. І., Гоза В. М. Вплив керівника на підлеглих як прояв його влади та авторитету. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна. 2014. Вип. 1. С. 223-232.
16. Охріменко І. М. Актуальні психологічні проблеми управління персоналом сучасної поліцейської організації. Юридична психологія. 2019. № 2 (25). С. 70–77.

13. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<i>участь в роботі впродовж семестру, у тому числі опрацювання завдань самостійної підготовки / залік – 60/40</i>
Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)	<i>не передбачається</i>
Семінарські заняття	<i>під час семінарських занять здобувачів вищої освіти відбувається опрацювання навчальних питань у межах плану, а також вивчення окремих розділів дисципліни під керівництвом викладача.</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>за умови засвоєння визначеного науково-педагогічним працівником обсягу навчального матеріалу, виконання поточних практичних завдань.</i>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в	Оцінка за національною	Оцінка за шкалою ECTS
----------	------------------------	-----------------------

балах	шкалою	Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

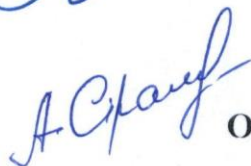
Силабус схвалено на засіданні кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ
03 липня 2025 року, № 19

Завідувач кафедри

Іван ОХРИМЕНКО

Підпис автора силабусу:

Олена РІВЧАЧЕНКО